
FOLKETINGET

Finansudvalget

Den økonomiske konsulent

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 14. marts 2013

OECD: Danmark har meget lave tal for offentlige besparelser, krav til budgetkonsolidering og tab af finanspolitisk råderum efter den finansielle krise.

Sammenfatning

*I forbindelse med et OECD-møde i det **canadiske parlament** for parlamentariske budgetmedarbejdere og økonomer samt uafhængige fiskale institutioner var udarbejdet et OECD-notat, der bl.a. analyserer landenes offentlige besparelser, krav til budgetkonsolidering og tab af finanspolitisk råderum. Notatet er udarbejdet som opfølgning på den finansielle krise.*

*Det fremgår af analysen, at **Danmark** er et af de OECD-lande med de relativt laveste budgetbesparelser, og at vi er et af de lande, hvor kravene til yderligere budgetkonsolidering er lavest.*

Samtidig er Danmark (og Schweiz) de to lande, der ligger lavest mht. tab af finanspolitisk råderum. I modsætning til mange andre lande, har Danmark praktisk talt ikke tabt finanspolitisk råderum, ifølge OECD.

1. Indledning

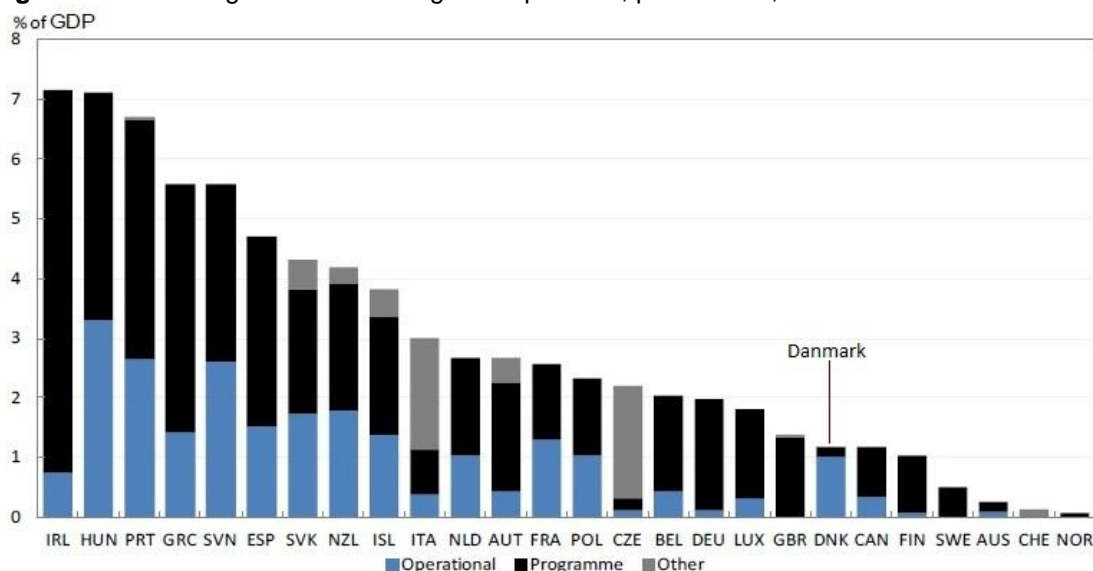
OECD har lavet en rapport om, hvordan landenes regeringer og parlamenter udarbejder deres budgetter så der bliver finanspolitisk råderum efter finanskrisen. Ifølge rapporten, hvoraf udvalgte dele kort gennemgås, er **Danmark** det land i OECD, der har tabt mindst finanspolitisk råderum under krisen, og som har de relativt bedste finanspolitiske muligheder for at komme ud af krisen.

Rapporten er udarbejdet i forbindelse med et møde den 21.-22. februar 2013 mellem parlamenternes budgetmedarbejdere og økonomer samt uafhængige fiskale institutioner¹. Det tilføjes, at rapporten ikke blev drøftet på mødet.

2. Hvor store besparelser (2009-2015)

I **figur 1** nedenfor er vist en oversigt over OECD-landenes samlede besparelser i perioden 2009-2015. Der er således tale om allerede gennemførte besparelser for perioden 2009-2011 og planlagte besparelser fra 2012-2015.

Figur 1. Størrelse og sammensætning af besparelser, pct. af BNP, 2009-2015

Kilde: Se fodnote 1) samt OECD: *Restoring Public Finances, 2012*

¹ OECD Parliamentary budget officials and independent fiscal institutions, fifth annual meeting: "Budgeting for fiscal space and government performance beyond the great recession". Parliament of Canada, Ottawa, 21-22 February 2013
[http://search.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=GOV/PGC/SBO\(2013\)1&docLanguage=En](http://search.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=GOV/PGC/SBO(2013)1&docLanguage=En)

Af **figur 1** ses det, at **Danmark** i perioden 2009-2015 har foretaget en samlet budgetkonsolidering som følge af besparelser på 1,2 pct. af BNP. I Danmark er konsolideringen primært sket via de såkaldte **operationelle** foranstaltninger. Der er tale om generelle besparelser i det offentlige forbrug, der typisk kommer fra fastfrysning af lønninger og ved at undlade at genbesætte stillinger, når offentligt ansatte forlader arbejdsmarkedet.

De store operationelle besparelser i Danmark står i modsætning til de andre OECD-lande, der typisk har lavet besparelser gennem de såkaldte **programforanstaltninger**. De dækker over indkomstoverførsler og pensioner samt udgifter til sundhedsvæsenet og infrastruktur.

De danske besparelser ligger klart i den **lave ende** (sammen med Finland). Sverige, og især Norge, har dog betydeligt lavere budgetbesparelser. I Irland er besparelserne helt oppe på ca. 7 pct. af BNP, og her er besparelserne primært sket ved at reducere indkomstoverførslerne.

3. Oversigt over konsolideringskrav for at stabilisere gældsudviklingen (perioden frem til 2015)

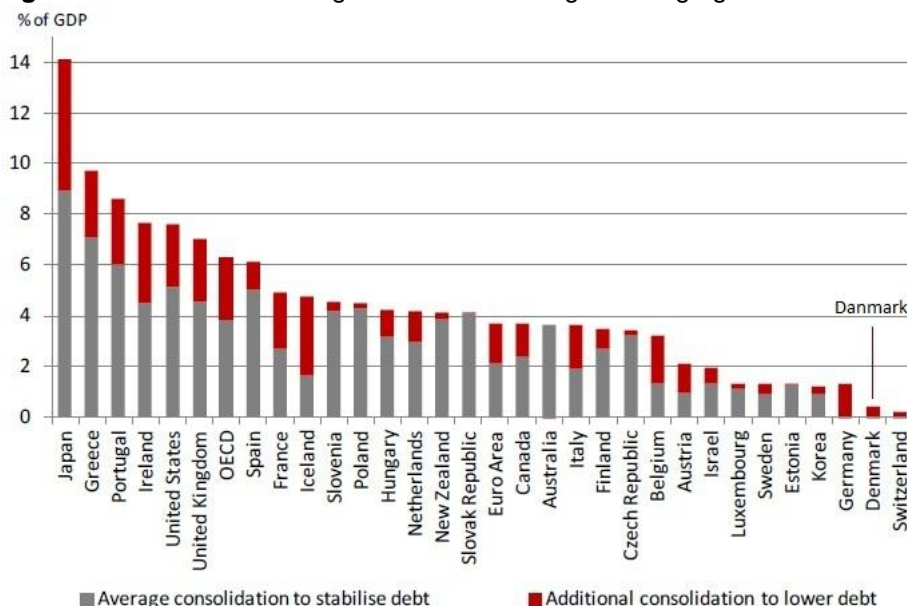
OECD har foretaget en opgørelse over kravene til landenes budgetforanstaltninger, hvis landene skal

- 1) stabilisere gældsudviklingen og
- 2) kunne nedbringe gælden til 60 pct. af BNP

Hvis gælden allerede er under 60 pct. af BNP forpligter landene sig til at **stabilisere gælden** på det forventede 2013-niveau. Kravene skal være opfyldt i perioden frem til 2015.

Figur 2 viser hvor meget finanspolitisk konsolidering, der er nødvendig for at opnå dette.

Figur 2. Krav til konsolidering for at stabilisere og nedbringe gælden.

Kilde: Se fodnote 1) samt OECD: Economic Outlook no. 91

Det ses af figuren, at **Danmark** (og Schweiz) praktisk talt ikke behøver at foretage sig noget i perioden frem til 2015 for at kunne leve op til kravene. Det kan heller ikke undre, idet danske tal fra Vismændene siger, at frem til 2015 vil bruttogælden være svagt faldende og ligge på omkring 45 pct. af BNP.

Men det er tydeligt, at Danmark og Schweiz begge ligger i toppen mht. kun at skulle foretage meget små yderligere budgetforanstaltninger for at leve op til de specifikke konsolideringskrav.

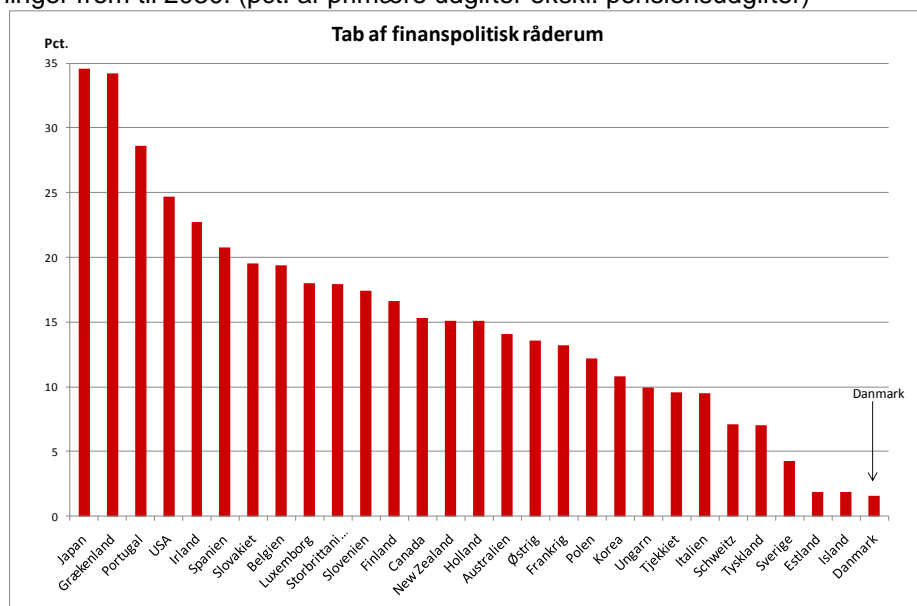
4. Tab af finanspolitisk råderum

Det finanspolitiske råderum påvirkes ikke kun af kravene om stabilisering og nedbringelse af den offentlige gæld. Den **demografiske udvikling** får betydning for den fremtidige udbetaling af pensioner m.v., og dette har også stor indvirkning på råderummet i økonomien.

Ifølge OECD's rapport estimeres tab af finanspolitisk råderum som den akkumulerede nedbringelse af de primære offentlige udgifter, der er nødvendige for at stabilisere og nedbringe gælden og **samtidig kunne leve op til indgåede pensionsforpligtelser.**

I **figur 3** nedenfor ses det samlede forventede tab af finanspolitisk råderum, når pensionsudbetalinger også medregnes.

Figur 3. Tab af finanspolitisk råderum pga. konsolidering og pensionsudbetalinger frem til 2030. (pct. af primære udgifter ekskl. pensionsudgifter)

Kilde: Se fodnote 1) samt OECD: Economic Outlook no. 91 og Pensions Outlook, 2012

For OECD som helhed er tabet af finanspolitisk spillerum opgjort til 18,2 pct. af de primære udgifter (ekskl. pensionsudbetalinger) i perioden frem til 2030.

Det fremgår imidlertid af figuren, at **Danmark** er det OECD-land, der har det absolut laveste tab af finanspolitisk råderum, svarende til 2 pct. af udgifterne.

Lande som Spanien, Irland, Portugal og USA samt Japan har alle et tab på 20-35 pct. af de primære udgifter (ekskl. pensionsudbetalinger). Så disse lande har virkelig noget at indhente og har derfor et meget lille råderum til eventuelle andre foranstaltninger.

Med venlig hilsen

Victoria Julie Jessen/ Niels Hoffmeyer (3602)